

1990

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE.

Nr. inwentarza

C - 4479.

SPRAWOZDANIE

KOMISYI FIZYJOGRAFICZNEJ

obejmujące

2399

pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1879

oraz

materyjały do fizyjografii Galicyi.

(Z 1 tablicą drukowaną i z mapą Babięj Góry, tudzież 3ma tablicami litografowanemi).

~~~~~  
Tom czternasty.  
~~~~~


W KRAKOWIE,

W DRUKARNI UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

pod zarządem I. Stelcła.

1880.

	Str.
Średni kierunek wiatru i liczba dostrzeżonych kierunków wiatru w odsetkach	[68]
Stan zachmurzenia nieba, Średnie dzienne	[96]
Ilość opadu w milimetrach	[126]
Grady w roku 1879 podał Dr. WIERZBICKI	[161]
Pioruny w roku 1879 przez tegoż	[168]
Wykaz stanu wody na rzekach galicyjskich w r. 1879 zestawił IGNACY KRANZ asystent obserwatorium astronomicznego w Krakowie	[169]
Spostrzeżenia fito- i zoo-fenologiczne z roku 1879. Zestawił JAN RALSKI słuchacz Wydziału filozoficznego w Uniwersytecie Jagiellońskim	[217]
Spostrzeżenia fitofenologiczne z r. 1879	[217]
1. Rośliny wspólnie uważane: w Krzeszowicach, Podgórzu pod Krakowem, Bięczu, Pilźnie, Starój-Wsi, Złoczowie, Tarnopolu, Stanisławowie i Peczeniżynie	[217]
2. Rośliny uważane tylko w poszczególnych miejscowościach	[232]
3. Postrzeżenia fitofenologiczne poczynione w ogrodzie botanicznym w Warszawie w r. 1879 przez JP. CYBULSKIEGO	[233]
4. Wykaz dojrzewania zbóż w Pilźnie w latach 1876—79 przez JX. LENARTOWICZA	[234]
Spostrzeżenia pojawów w świecie zwierzęcym	[234]
1. Pojawy wspólnie uważane	[234]
2. Pojawy uważane w poszczególnych miejscowościach	[240]
Wypadki spostrzeżeń magnetycznych zrobionych w Krakowie w r. 1879 przez Dra WIERZBICKIEGO	[241]
Dodatek. Ciężota w stopniach Cels. w Kołomyi	[242]

Część II.

Materyjały zebrane przez Sekcje: botaniczną, zoologiczną, orograficzno-geologiczną i chemiczną.

Chrzaszczki zebrane w górach Solotwińskich podał A. M. ŁOSIŃSKI	(3)
Zapiski florystyczne z powiatu bobreckiego. Podał BRONISZAW GUSTAWICZ	(13)
Mięczaki zebrane na Podolu w Lipcu i Sierpniu r. 1879. Podał JÓZEF BĄKOWSKI (Tablica I)	(62)
Spis mięczaków zebranych na Babięj Górze w r. 1879 przez STEFANA STORIECHIEGO, oznaczonych przez p. J. BĄKOWSKIEGO	(77)

• Roślinność Babięj Góry pod względem geograficzno-botanicznym przez Dra H. ZAPĄŁOWICZA. (Tablica drukowana do str. 137, II Tablica litografowana i mapa Babięj Góry, wraz z przekrojami)	(79)
Dodatek do flory Pilska, Policy i Makowskiej góry przez Dra ZAPĄŁOWICZA	(237)
Chrzaszczki zebrane w okolicy Kotowej Woli. Podał Dr. J. JACHNO	(251)
Mięczaki zebrane w r. 1879 w okolicy Rzeszowa podał JÓZEF BĄKOWSKI	(254)
O porfirze w Królestwie Polskiem przez Dra JANA TREJDOSIEWICZA (Tablica III)	(258)

wielokrotnie. Największe i nieco różniące się od typowej formy żyjące w Zbruczu przedstawia fig. 24.

133. *U. batavus* var. *ater* Nils. W Dniestrze i jego mniejszych i większych dopływach.

134. *Sphaerium rivicolum* Leach. W Dniestrze i jego dopływach pospolita. Największe dorastające do 23 mm. zbierałem w Gnieźnie i Serecie koło Trembowli i Tarnopola.

135. *Sph. corneum* L. W stawie tarnopolskim.

136. *Sph. corneum* var. *nucleus* Stud. W stawie tarnopolskim.

137. *Calyculina lacustris* Müll. W wodach stojących pod Zaleszczykami, Mielnicą, Tarnopolem. W Serecie i Gnieźnie koło Trembowli.

138. *Pisidium amnicum* Müll. W Dniestrze i dopływach pod Haliczem, w Serecie, Niczławie i Zbruczu.

* 139. *Pis. supinum* Schm. W Niżniowie nad Dniestrem w wodzie stojącej, w Serecie koło Trembowli i Tarnopola i w Gnieźnie.

140. *Pis. fossarinum* Cless. W wodach stojących wszędzie na Podolu od Halicza po Zbrucz i Tarnopol.

141. *Pis. pallidum* Jeff. W wodach stojących koło Niżniowa i Winiatynie pod Gródkiem.

142. *Pis. Scholtzii*. Cless. W Dobrowlanach pod Zaleszczykami w wodzie stojącej.

Uwaga. Ślimaki wodne i lądowe nazywa lud podolski raułkami. Na gatunki *Neritina fluviatilis*, *Melanopsis Esperi* i *M. acicularis* nie ma także innej nazwy. Skójki i szczeżuje nazywają znów skalkami, a nie (jak dotąd utrzymywano) czerepachami. Czerepachy są u nich jedynie tylko puste skorupy bez zwierząt. Dopytywałem się o to nieraz podczas wycieczek. Nad Dniestrem, a częściej jeszcze nad Seretem i Zbruczem żywi się lud ubogi skójkami i szczeżujami, i to nie tylko w czasie przednowku, lecz także w lecie i jesieni. Świadczą o tém niekiedy jakoby małe kopce ze skorup tych zwierząt usypane nad brzegami Seretu i Zbrucza. Zwierzęta te gotowane lub smażone na słoninie mają być, jak mnie zapewniano, potrawą smaczną i posilną. Używają ich także przeciw puchlinie wodnej.

SPIS MIĘCZAKÓW

zebranych na Babięj Górze w r. 1879

przez

STEFANA STOBIECKIEGO,

oznaczonych przez p. J. BĄKOWSKIEGO.

- Arion empiricorum* Fér. W wilgotnych lasach aż po kosodrzew pospolity.
- *subfuscus* Drap. Po kosodrzew liczny.
 - *hortensis* Fér. Na pniu bukowym jeden okaz.
- Limax Schwabii* Frnfl. W lasach, pod korą starych, gnijących pni; w kosodrzewinie i na Djablaku pospolity.
- *cinereo-niger* Wlf. Dochodzi do Djablaku, również pospolity.
 - *cinereus* List. W lasach i na wyrębach nie rzadki.
- Vitrina diaphana* Drap. Pod korą starych pni cztery okazy.
- Succinea oblonga* Drap. Trzy okazy w dolnym lesie pod liśćmi.
- Hyalina nitens* Mich. W lasach i wyrębach pod kamieniami nad potokami nie rzadki.
- Helix rotundata* Müll. W lasach i na polanach leśnych pospolity.
- *ruderata* Stud. Jak poprzedni, również pospolity.
 - *unidentata* Drp. (= *Cobresiana* Alt.) W lasach, rzadszy niż poprzedni.
 - *incarnata* Müll. Lasy i kosodrzew. W miejscach wilgotnych pospolity.
 - *vicina* Rossm. (= *carpatica* Friv.) W górnych lasach nie rzadki.
 - *) *faustina* var. *associata* Zgl. W lasach i kosodrzewie rzadki.

*) Nowe dla fauny krajowej oznaczone gwiazdką.

- Helix faustina* var. *Rossmässleri* Gffr. Jeden okaz na stromém urwisku pod kamieniem powyżej kosodrzewu.
- *arbustorum* L. Dochodzi do Djablaka, wszędzie dosyć liczny.
- *hortensis* Müll. Dwa okazy w starym pniu bukowym na wysokości 850 m. a jeden wyżej nad potokiem.
- *hispana* L. Południowy ten gatunek znalazł p. RACIBORSKI w krainie lasów.
- Bulimus montanus* Drp. Po pniach starych, na *Rumex alpinus*, w kosodrzewie i wyżej pod kamieniami nie rzadki.
- Cionella lubrica* Müll. Pod kamieniami w dolnym lesie nie rzadki.
- Clausilia orthostoma* Menke. W lasach i kosodrzewie bardzo pospolity.
- *laminata* Montg. Razem z poprzednim również pospolity.
- *elata* Zgl. W lasach i kosodrzewie rzadki.
- *turgida* Zgl. Lasy i kosodrzew.
- *ventricosa* Drap. W lasach i na wyrębach po starych pniach, oraz w kosodrzewie bardzo pospolity.
- *tumida* Zgl. Jeden okaz na bukowym pniu.
- *plicatula* Drap. W lasach i powyżej kosodrzewu pospolity.
- *latestriata* var. *obsoleta* Btgr. W lasach aż do kosodrzewu po starych pniach pospolity.
- *dubia* Drp. W lasach po pniach, w kosodrzewie i na Djablaku pod kamieniami bardzo pospolity.
- *cruciata* Stud. W lasach po starych pniach pospolity.
- *cruciata* var. *minima* Schm. Nad potokami i na wyrębach po pniakach dosyć rzadki.
- *cana* Held. W dolnych lasach rzadki.
- Limnaea peregra* Müll. Na stokach Babięj góry w wodach stojących liczny.
- Ancylus fluviatilis* Müll. W potokach po kamieniach nie rzadki.

Roślinność Babięj Góry

pod względem geograficzno-botanicznym

(z mapą, przekrojami i dodatkiem do flory Pilska, Policy i Makowskiej Góry)

PRZEZ

Dra H. ZAPALOWICZA.

WSTĘP.

W połowie Lipca r. 1875 podjąłem niespełna trzytygodniową wycieczkę na Babią Górę, Pilsko i Policę. Wypadkiem jęj było ogólne rozpatrzenie się w roślinności tych gór i nabycie przekonania, że się Babia Góra swą bogatszą florą znacznie odróżnia od sąsiednich gór Beskidu Zachodniego. Spostrzegając nadto, że roślinność Babięj Góry obejmuje z jednej strony jeszcze obfitą ilość gatunków dolin, z drugiej liczne gatunki podalpejskie i alpejskie, zamieszkujące na północnych stokach do pewnego stopnia odrębne w kierunku pionowym dziedzi, (jak to już na piérwszy rzut oka można było osądzić), postanowiłem zająć się tutaj zbadaniem zasięgu roślin.

Odosobnione położenie Babięj Góry uważałem za okoliczność sprzyjającą podobnemu przedsięwzięciu. W takim celu zwiedzałem potém Babią Górę w latach: 1876 od 18 Czerwca do 22 Lipca, 1877 od 10 Lipca do 15 Sierpnia, 1878 od 10 do 21 Maja i 1879 od 4 do 20 Września, posługując się na wszystkich wycieczkach barometrem holosterycznym.

Sposób badania zasięgu roślin był bardzo prosty. Na pewnym miejscu, którego wysokość okazała się po obliczeniu odpowiadającą n. p. 710 m. n. p. m., ustawiałem barometr i zapisywałem wszystkie